

Saksansvarlig: Frank Arntsen

Saksbehandler: Marianne Dyresen og Hanne Bergfjord

NOTAT

Til: Styret

Fra: Rektor

Om: Planleggingsrammer og budsjettfordeling for 2016, samt langtidsutsikter

Tilråding:

1. Styret vedtar følgende hovedfordeling av bevilgning for 2016, med forbehold om vesentlige endringer i bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet:

Tall i tusen kr.	Historikk		Fordeling	Planleggingsrammer		
År	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bevilgning fra departementet	3 985 386	4 092 474	4 243 929	4 317 134	4 410 966	4 534 215
<i>Fordeling av bevilgningen:</i>						
Ramme drift fakultetene og VM	2 082 077	2 187 066	2 300 422	2 332 494	2 381 618	2 448 045
Universitetsbiblioteket	136 015	140 503	143 228	145 828	148 780	152 946
Fellesadministrasjonen	247 386	246 489	247 948	248 935	250 409	257 420
Drift og vedlikehold, eiendom og bygninger	564 440	561 553	555 738	566 012	581 861	598 153
Øremerkede bevilgninger	30 758	24 347	25 004	25 654	26 373	27 111
SUM ramme drift (RD)	3 060 676	3 159 958	3 272 339	3 318 924	3 389 041	3 483 676
Ramme fellestiltak (RF)	194 453	215 021	220 744	226 483	232 825	239 344
Rekrutteringsstillinger, vitenskapelig utstyr o.a.	349 987	406 984	428 058	432 200	433 054	433 433
NTNU-satsinger	182 503	218 034	224 519	231 254	238 192	245 129
SUM ramme strategi og omstilling (RSO)	532 490	625 018	652 576	663 455	671 246	678 563
Investeringsmidler ECCSEL (IVT)	100 000					
Forskuttering, incentivmidler EU	16 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Vedlikeholdsetterslep Eiendom		-	10 000	20 000	30 000	30 000
Forskuttering Campus (inndekking)	10 000	10 000	11 317			
Forskuttering, bygg	-					
Usikkerhetsmargin	33 500	44 800	58 846	60 208	64 756	68 198
SUM øvrige fordelinger og usikkerhetsmargin	159 500	74 800	100 163	100 208	114 756	118 198
SUM fordeling	3 947 119	4 074 796	4 245 823	4 309 070	4 407 867	4 519 780

2. Styret er tilfreds med måten institusjonen arbeider med implementering og oppfølging av strategien.
3. Styret vedtar følgende 6 hovedprioriteringer:
 - *Horisont 2020*
 - *Framtidsrettede studier og innovative læringsformer*
 - *Bærekraftig nyskappingsarbeid*
 - *Tematiske satsinger og muliggjørende teknologier*
 - *Levende campus*
 - *Fusjon*
4. Styret slutter seg til vurderingen av inntektsutvikling for årene 2016-2019.
5. Styret forutsetter at det settes av ressurser til hovedprioriteringene på alle nivå i organisasjonen.

Formål med saken

Formålet med denne saken er å tydeliggjøre rammebetingelser og gi organisasjonen føringer for plan- og budsjettarbeidet for 2016. Saken er første steg i prosessen fram til vedtak av plan og budsjett for 2016 i november 2015.

Saken inneholder forslag om:

1. Hovedprioriteringer for 2016
2. Budsjettfordeling for 2016

Grunnlaget for forslagene er en vurdering av våre største utfordringer i forhold til våre strategiske mål.

Siden fusjonen med HiST, HIG og HIÅ formelt enda ikke er vedtatt, er denne saken hovedsakelig rettet inn mot det nåværende NTNU, men det orienteres om videre arbeid med en felles plan- og budsjettsak for fusjonerte NTNU.

1. Sammendrag

Arbeid med plan og budsjett i fusjonsarbeidet

De fire fusjonspartnerne kjører nå egne plan- og budsjettprosesser iht sine vanlige årshjul. Alle gjør et første styrevedtak i vårsemesteret (omtrent som denne saken) og jobber videre med konkretisering og detaljering utover høsten. Sammen vil vi bruke høsten til å sy sammen og konsolidere planer og budsjetter, slik at en samlet sak kan fremlegges for styret i november. Alle de fire institusjonene har realvekst i budsjettene i 2016.

Hovedutfordringer i forhold til NTNUs strategi og styringssignaler fra KD

NTNU har en utfordring i variabel kvalitet i fagmiljøene. Det er fortsatt behov for tiltak for å øke kvaliteten i bredden, samtidig som vi har for få miljøer i internasjonal toppklasse. Reduksjon av frafall og økt gjennomføring i studiene er også en vesentlig utfordring, som også settes høyt på dagsorden i samfunnet rundt oss.

Det langsiktige målet med den forestående fusjonen er å videreutvikle kvaliteten i forskning og undervisning og løse samfunnsoppdraget enda bedre enn vi klarer hver for oss. I 2016 vil fusjonsarbeidet i seg selv være en stor utfordring vi skal håndtere.

Hovedprioriteringer for 2016

Det kreves enn viss kontinuitet i arbeidet med å realisere strategiene. Hovedprioriteringene som foreslås for 2016 er derfor en videreføring av hovedprioriteringene for 2015 med ett svært viktig tillegg, nemlig fusjon.

- **Horisont 2020**
- **Framtidsrettede studier og innovative læringsformer**
- **Bærekraftig nyskappingsarbeid**
- **Tematiske satsinger og muliggjørende teknologier**
- **Levende campus**
- **Fusjon**

Beskrivelsene av hovedprioriteringene i denne saken er relativt overordnet. Virksomhetsrapporten for 1. tertial 2015 informerer om status i arbeidet med hovedprioriteringene hittil i år. Utover sommeren og høsten vil vi arbeide med å konkretisere innhold og ressurser ift hvordan vi vil arbeide videre, og mer detaljerte beskrivelser fremlegges for styret i november.

Samlet sett mener vi hovedprioriteringene vil kunne bidra til vesentlig bedre resultater for NTNU. Dette er områder hvor vi har behov for endring og hvor de fleste enheter er godt i med omfattende utviklingstiltak som skal videreføres. Det er også prioriteringer som vil bidra til å løse mange av de identifiserte utfordringene og som innebærer store muligheter til å styrke NTNUs organisasjon og posisjon ytterligere.

Økonomiske rammer og fordelingspolitikk

Til sammen er det lagt inn 4 244 millioner kroner til fordeling for 2016, en nominell økning på 3,7% sammenlignet med fjoråret. Utgangspunktet for forslaget til budsjettfordeling er forventning om et stabilt inntektsnivå frem mot 2019 og at organisasjonen er i ferd med å stabilisere avsetningene på et hensiktsmessig nivå. Innarbeidet fordelingspolitikk er lagt til grunn for fordelingsforslaget.

Hovedprofilen i budsjettfordelingen oppsummeres slik:

- Fakultetenes driftsrammer har en nominell vekst på 5,2 % sammenlignet med fjoråret. Det forventes svak nominell vekst (ca. 1-2%) i fakultetenes rammer i langtidperioden.
- Fellesadministrasjonen er foreløpig kun justert for lønns- og prisvekst i hele perioden.
 - Det er tilrettelagt for å ta igjen deler av vedlikeholdsetterslepet på eiendom
 - Det arbeides med en investerings- og vedlikeholdsplan for NTNUs felles IKT-infrastruktur. Denne blir sett i sammenheng med IT-kostnader som følge av fusjon
 - Nye fellestjenester er under utredning.
- Trekket knyttet til «avbyråkratisering og effektivisering» fordeles på alle enheter etter andel årsverk i teknisk-/administrative stillinger.
- Fusjonskostnadene forventes å kunne dekkes av usikkerhetsmarginen, og i tillegg forventes en ekstrabevilgning fra KD for å dekke fusjonskostnader.
- Nivået på Ramme strategi og omstilling (RSO) opprettholdes. På nåværende tidspunkt vedtas kun størrelsen på selve rammen, mens detaljfordeling fremlegges i november.

Budsjettet gir rom for vekst og utviklingsprosjekter, men stimulerer samtidig til en gjennomgang av de teknisk-/administrative støttefunksjonene.

2. Arbeid med plan og budsjett i fusjonsarbeidet

Arbeidet med å forberede fusjon er satt i gang under forutsetning at kgl. res. gir klarsignal for en fusjon mellom NTNU og høyskolene i Sør-Trøndelag, Gjøvik og Ålesund. Siden fusjonen formelt enda ikke er vedtatt, er denne saken hovedsakelig rettet inn mot det nåværende NTNU. Det forventes imidlertid at når vi kommer til november skal styret behandle en plan- og budsjettsak som favner hele det nye NTNU. Vi finner det derfor hensiktsmessig å orientere om hvordan det planlegges å arbeide fram til november.

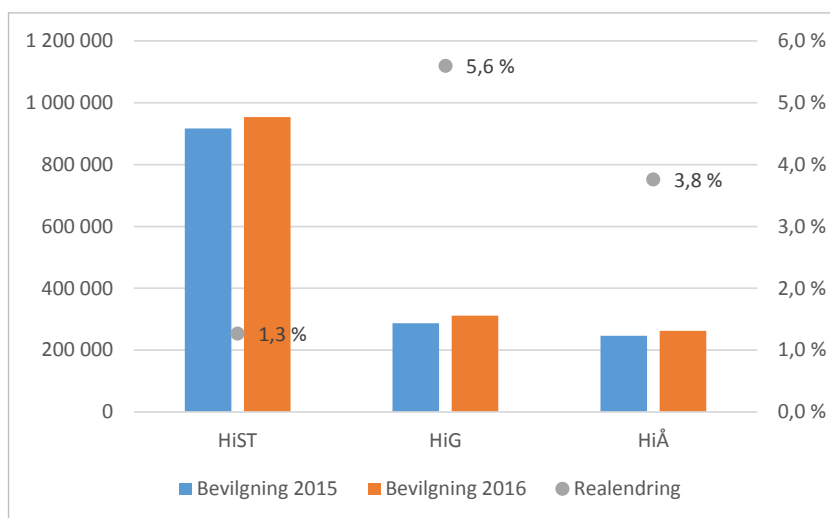
Alle institusjonene kjører nå egne plan- og budsjettprosesser iht sine vanlige årshjul. Prosessen gjennom året ved de 4 institusjonene er relativt like. Alle har en form for tidlig styrevedtak i vårsemesteret (som denne saken) og jobber med konkretisering og detaljering utover høsten. Sammen vil vi bruke høsten til å sy sammen og konsolidere planer og budsjetter, slik at et samlet dokument kan fremlegges for styret i november.

De fire institusjonene har ulikt nivå og omfang på virksomhetsmål, ulik bruk av indikatorer og ulik måte å strukturere økonomien etc. Det legges derfor ikke opp til en samordning av styringssystemet før november. Mest sannsynlig vil saken som legges fram for styret inneholde ett kapittel for hver institusjon og ett overbyggingskapittel, men det vil den videre prosessen måtte avklare nærmere. Som en del av «overbygningen» vurderes det også om det er ønskelig å etablere en felles satsing sammen med høyskolene som en del av fusjonen, og at det settes av egne midler til dette.

Figuren til høyre viser at også høyskolene har realvekst i sin bevilgning fra KD i 2016.

Samlet sett vil fusjonerte NTNU ha en bevilgning fra KD på cirka 5,7 milliarder kroner.

(Merk: HiST-tallene er korrigert for bevilgning på 69 mill kr til utstyr og inventar til nytt teknologibygge. Dette er gjort siden midlene ikke er av varig art.)

3. Hovedutfordringer i forhold til NTNUs strategi og styringssignaler fra KD

KDs bevilgning, krav og forventninger er tydeliggjort i tildelingsbrev og etatsstyringsmøte. KDs styringssignaler oppfattes i stor grad å være sammenfallende med prioriteringene i NTNUs strategi.

Endringsarbeid tar tid i en organisasjon som NTNU og utfordringene vi venter å stå overfor i 2016 vil i stor grad være de samme som ble identifisert for 2015. Arbeid med fusjon kommer i tillegg.

NTNU har en utfordring i variabel kvalitet i fagmiljøene. Samtidig som vi beholder trykket på å skape flere ledende forskningsmiljøer, er det behov for tiltak for å heve kvaliteten i bredden. Etter flere år med vekst i publiseringsomfang, er det nå tegn til stagnasjon. Hovedutfordringen består i å få en større andel av de vitenskapelig ansatte til å publisere mer og bedre. Et annet prioritert område er å

oppnå større tilslag på nasjonale og internasjonale konkurransearenaer, gjennom å øke omfang av og kvalitet i søknadene.

Da KD presenterte årets tilstandsrapport for sektoren var et av hovedpoengene at for mange studenter på alle nivåer bruker for lang tid på å gjennomføre studiene. Også ved NTNU er høyt frafall og for lav gjennomføringsgrad i studiene en stor utfordring. Dette setter ytterligere søkelys på hva studentene lærer, studentenes læringsmiljø og våre ansattes pedagogiske kompetanse og evne til å ta i bruk nye undervisningsmetoder.

Nyskapingkulturen er et viktig særtrekk ved NTNU som vi ønsker å videreutvikle i alle våre fagmiljø, og som også vil være viktig for å lykkes på flere andre områder, for eksempel Horisont 2020. Det er videre fortsatt et stykke igjen før vi når ambisjonene om at internasjonalisering skal integreres i all faglig aktivitet; det vil si i studieprogrammer, forskningsaktiviteter og i nyskappingsaktiviteter.

Rekruttering av vitenskapelig ansatte og karriereutvikling fremstår både som en hovedutfordring og som en nøkkel for å lykkes på mange områder i fremtiden.

Det langsiktige målet med den forestående fusjonen er å videreutvikle kvaliteten i forskning og undervisning og løse samfunnsoppdraget enda bedre enn vi klarer hver for oss. I 2016 vil fusjonsarbeidet i seg selv være en av de største utfordringene vi skal håndtere. Skal vi nå målet om å være et attraktivt og internasjonalt fremragende universitet er det også avgjørende med fremdrift omkring utvikling av campus.

4. Hovedprioriteringer for 2016

Det kreves kontinuitet i arbeidet med å realisere strategiene. Det er enighet i organisasjonen om at hovedprioriteringene fra 2015 gir gode felles rammer å jobbe innenfor, men at det fortsatt gjenstår mye før målene nås. Ved NTNU har vi derfor kjørt en noe forenklet prosess i vår, og hovedprioriteringene som foreslås for 2016 er en videreføring av hovedprioriteringene for 2015 med ett svært viktig tillegg, nemlig fusjon.

- **Horisont 2020**
- **Framtidsrettede studier og innovative læringsformer**
- **Bærekraftig nyskappingsarbeid**
- **Tematiske satsinger og muliggjørende teknologier**
- **Levende campus**
- **Fusjon**

Samlet sett mener vi disse hovedprioriteringene vil kunne bidra til vesentlig bedre resultater. Dette er områder hvor vi har behov for endring og hvor de fleste enheter ved NTNU er godt i gang med omfattende utviklingstiltak som skal videreføres. Det er også prioriteringer som speiler utfordringene på en god måte og som ventes å bidra til å løse dem. De vil dermed også innebære store muligheter til å styrke NTNUs organisasjon og posisjon ytterligere.

Beskrivelsene av hovedprioriteringene i denne saken er relativt overordnet tilsvarende fjorårets sak. Virksomhetsrapporten for 1. tertial 2015 informerer om status i arbeidet med hovedprioriteringene hittil i år. Utover sommeren og høsten vil vi arbeide med å konkretisere innhold og ressurser ift hvordan vi vil arbeide videre, og mer detaljerte beskrivelser fremlegges for styret i november.

Horisont 2020

Norge bidrar med betydelige midler til finansieringen av EUs rammeprogram. Deltakelse i Horisont 2020 er en hovedprioritet for Norges internasjonale samarbeid. I Regjeringens strategi for norsk deltakelse i rammeprogrammet er målet at to prosent av de konkurranseutsatte midlene i Horisont 2020 tilfaller norske aktører. Det krever en økning i deltakelsesnivået på i overkant av 60 prosent sammenlignet med 7. rammeprogram. Forventningen om økt deltakelse er ikke minst knyttet til NTNU, som bør ha stort potensial for å lykkes i Horisont 2020. Kunnskapsdepartementet har klare forventninger til oss i så måte. I vår internasjonale handlingsplan er det satt et mål om å oppnå en samlet inntekt på én milliard kroner fra rammeprogrammet, noe som innebærer en dobling i forhold til 7RP.

Den viktigste grunnen til å prioritere deltakelse i Horisont 2020 er muligheten programmet gir for å heve kvaliteten i vår faglige virksomhet. Denne arenaen omfatter verdens beste forsknings- og utdanningsinstitusjoner, og det er av stor betydning at NTNU får anledning til å samarbeide med dem. Gjennom systematisk internasjonalisering og samarbeid med ledende fagmiljøer kan NTNU bedre sin kvalitet og relevans, styrke vårt omdømme og gjøre oss bedre i stand til å rekruttere studenter og ansatte internasjonalt. Det er også en utvetydig sammenheng mellom internasjonal sampublisering og akademisk gjennomslagskraft (*impact*). Prosjektsamarbeid i EUs rammeprogrammer gir tradisjonelt god uttelling i form av vitenskapelig publisering på høyt nivå.

NTNU har flere utfordringer med hensyn til å lykkes i Horisont 2020. Konkurransen har økt merkbart siden 7. rammeprogram, blant annet som følge av finanskrisen og nedgang i nasjonal forskningsfinansiering i mange europeiske land. Dette har ført til gjennomgående lavere tilslagsprosent, noe også NTNU merker. En utfordring er også det tunge innovasjonsfokuset i Horisont 2020 og kravet om forskning som ligger nært markedet. Med mindre vi bedrer kvaliteten på våre prosjektsøknader, vil vi få problemer med å oppnå våre ambisiøse inntektsmål. Vi må fortsatt ha fokus på å øke kapasiteten både for å utforme konkurransedyktige søknader og for å kunne gjennomføre prosjektene. Behovet for rene forskerstillinger for å ha kapasitet til å delta i Horisont 2020 er et viktig tema. Vi må sørge for økt tilstedeværelse på viktige faglige og forskningspolitiske arenaer for å styrke våre faglige nettverk i Europa. Suksess i Horisont 2020 er vesentlig for å sikre framtidig finansiering av våre faglige satsinger.

Rektor vurderer det slik at Horisont 2020 må forbli en hovedprioritering i årene som kommer.

Framtidsrettede studier og innovative læringsformer

Effektmålet for alt utviklings- og kvalitetsarbeid på utdanningsområdet er bedre tilrettelegging for studentenes læring og styrking av utdanningens relevans. Fokusområdene for 2016 vil være arbeid med studieprogramporteføljen og innovative lærings-, undervisnings- og vurderingsformer. Vi vil også prioritere videre arbeid med utdanningsledelse.

I henhold til NTNUs strategi skal vi ha en framtidsrettet og strategisk studieprogramportefølge med ambisiøs og tydelig profil. Porteføljen skal være forskningsbasert og ha høy kvalitet, og den skal være både robust og samfunnsrelevant. Fusjonen vil gi muligheter for strategisk konsolidering av studieprogramporteføljen og utvikling av gode fellesprosesser.

NTNU ønsker å være ledende på utvikling og utbredelse av innovative undervisnings-, lærings- og vurderingsformer. Satsingen NTNU Toppundervisning ble etablert i 2015 og består av en rekke utviklingstiltak: pedagogisk merittering, insentivmidler og utviklingsprosjekter, universitetsskoler, arbeid med alternative vurderingsformer, pedagogisk støtte og kompetanseheving samt bruk av IT-verktøy. Satsingen har et langsiktig perspektiv og har i første omgang finansiering fram til 2018.

God anvendelse av digitale verktøy kan åpne nye muligheter for formidling og samhandling, og bidra til å fremme læring. I 2016 vil vi jobbe med digitalisering av utdanningen, og ha spesielt fokus på bruk av digital vurdering.

Bærekraftig nyskappingsarbeid

NTNU skal fortsette å jobbe for å være ledende på nyskaping i universitets- og høyskolesektoren. Vi skal være industriens og arbeidslivets førstevalg innen forsknings samarbeid, kommersialisering og studentsamarbeid.

NTNU vil prioritere å sikre stabil og varig finansiering av virkemidler for mer nyskaping. Vi kan med stolthet si at vi har bygget opp et effektivt system for utvikling og kommersialisering av ideer fra våre studenter og fagmiljø. Virkemidlene vi har etablert har vist seg å være effektive og robuste. Eksempelvis har ordningen for å verifisere ny teknologi (Discovery) bidratt til å utløse 160 MNOK i eksterne midler over fire år, hvor nær halvparten er midler fra Forskningsrådet.

Nyskaping skal i enda større grad kjennetegne vårt universitet. NTNU skal prioritere å gjøre virkemidlene og tjenestene vi tilbyr bedre kjent internt, slik at flere fagmiljø og studenter tar dette i bruk. Vi vil gjennomgå tilbudet for å sikre at nye medarbeidere og studenter på andre campus også blir ivaretatt.

Samarbeid med eksterne må gires opp. NTNUs forskning skal i økende grad bli til nytte for samfunnet. Vi trenger eksterne partnere for å få til innovative forskningsprosjekter, eksempelvis innen Horisont 2020. Studenter og fagmiljø oppfordres til tettere kontakt med arbeidslivet, slik at de kan bidra til å løse relevante utfordringer og oppdrag. Med flere campus på laget ser vi et enda større potensiale for å knytte sterke bånd til norsk industri og arbeidsliv.

Tematiske satsinger og muliggjørende teknologier

Tematiske og teknologiske satsinger retter seg i første rekke mot strategiens mål om at NTNU skal bygge faglig styrke på områder som er viktige for å møte store og sammensatte utfordringer som Norge og verdenssamfunnet står overfor. Dette omfatter også opprusting av utstyr og infrastruktur for forskning og undervisning. Prioriteringen krever tverrfaglig samarbeid internt og økt samarbeid internasjonalt. NTNUs strategi forplikter også til å tydeliggjøre og styrke arbeidet innenfor muliggjørende teknologier (nanoteknologi, bioteknologi, IKT og materialteknologi). Teknologiene er viktige og har stort potensial i å bidra med løsninger på viktige områder som energi og miljø, det marine, mat og helse.

Det er en forutsetning at de tematiske satsingene bygger på høy forskningskvalitet og rommer spissforskningsmiljø, har gode koblinger mot de mer anvendte delene av muliggjørende teknologier, i tillegg til å være et arnested hvor nye tverrfaglige koblinger får gode vilkår. Tematiske satsinger vil spille en viktig rolle i vårt ansikt ut mot verden og skal vise både bredde og spiss innenfor områder med stor samfunnsrelevans.

De fire satsingsområdene er nå etablert med strategisk ledelse og den faglige aktiviteten er økende. Det må fortsatt være en hovedprioritering for NTNU å utvikle dem videre, ikke minst å styrke koblingen til de muliggjørende teknologiene.

Levende campus

Campusutvikling er mye mer enn en byggesak. Det handler om hvordan campusutvikling kan bidra til å videreutvikle NTNU som et attraktivt universitet i en ny digital virkelighet og med økt internasjonalisering. Gjennom utvikling av campus kan vi skape en infrastruktur for forskning og utdanning som gjør det mulig for NTNU å nå målet om å være et attraktivt, internasjonalt fremragende universitet. I forhold til utvalgsriteriene for de øvrige prioriteringene faller Campus noe utenfor i 2016. Dette er imidlertid en så viktig sak for NTNUs fremtidige utvikling at den må vies stor oppmerksomhet fra ledelsens side de nærmeste årene.

Fusjon

Fusjon er kommet til som en ny hovedprioritering fra 2016. Formålet med fusjonen er først og fremst å heve kvaliteten i primærvirksomheten bl.a. ved på sikt å integrere den faglige virksomheten og ta ut gevinstene som ligger et tettere faglig samarbeid mellom sterke fagmiljøer. Fusjonen har også til hensikt ytterlig å styrke båndene mellom det nye NTNU og høyteknologiske og internasjonalt orienterte næringsklynger lokalisert rundt høgskolene i Gjøvik og Ålesund.

I 2015 har prosjektet en budsjetttramme på 30 mill. kr, der institusjonenes egenandel er 20 mill. kr i egentid. Vi arbeider med tre hovedområder: den faglige fusjonsplattformen, faglig organisering og de teknisk-administrative tjenestene. Ett viktig fokus er å få på plass de nødvendige teknisk-administrative tjenester som gir «sikker drift» fra årsskiftet 2015/2016. Disse kan være både av midlertidig og mer permanent karakter. I omstillingsarbeidet jobber en med å få på plass entydige styrings- og rapporteringslinjer som skal gjelde ut 2016.

Det er grunn til tro at 2016 vil være langt mer ressurskrevende år enn 2015. I løpet av 2016 skal den permanente faglige organiseringen på plass med inndeling av den faglige virksomheten på nivå 2. En skal fastsette nye styrings- og rapporteringslinjer, inkl. ledelse av campus Gjøvik og Ålesund. Alt dette må være klart til implementering til årsskiftet 2016/2017. Det kommende året skal dessuten brukes til å utvikle felles systemer og innføre standardiserte prosesser og felles rutiner og prosedyrer. Digitale systemer er sentrale verktøy og omlegging, konvertering og opplæring vil kreve ressurser.

5. Vurdering av inntekt i langtidsperioden

Stabile rammer og forutsigbarhet i den økonomiske utviklingen er ønskelig fordi det gir bedre grunnlag for planleggingen og dermed bidrar til bedre styring av ressursene ved NTNU. Beregning av inntekt fra KD er basert på hvordan vi tror vi utvikler oss sett i forhold til indikatorene i KDs finansieringsmodell. Dette gir et grunnlag for å utarbeide planleggingsrammer for hele organisasjonen de fire kommende årene.

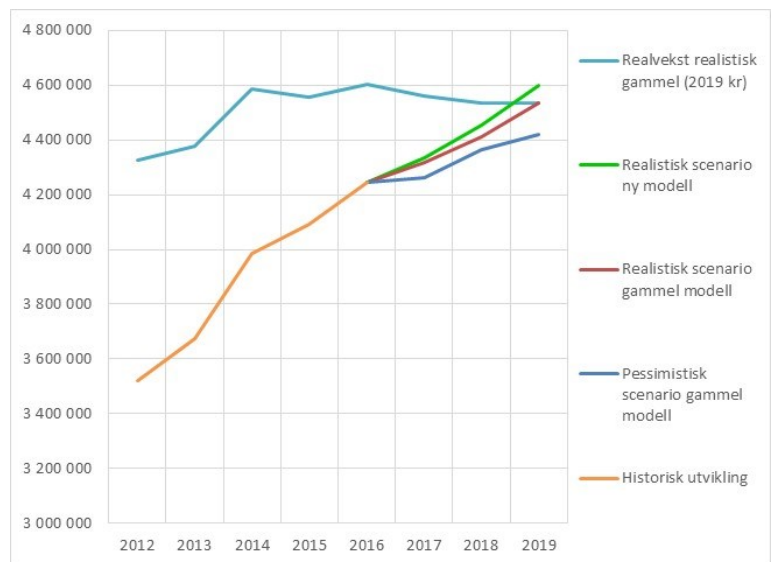
Som orientert om i O-sak 3/15 er det ventet at Kunnskapsdepartementet presenterer en ny finansieringsmodellmodell for universitets- og høyskolesektoren (UH) i Statsbudsjettet 2016. Så langt

kjenner vi ekspertgruppens forslag til modell, og regjeringens kommentarer til den i strukturmeldingen. Det foregår for tiden en større diskusjon i UH-sektoren om hvordan, og basert på hvilke prinsipper, basisbevilgningen¹ skal fordeles mellom institusjonene i den nye finansieringsmodellen. Diskusjonspartnerne er fraksjonert mellom de gamle universitetene som ønsker å beholde dagens basisbevilgning, som foreslått av ekspertgruppen, og de nye universitetene og høyskolene som mener basisbevilgningen bør rekonstrueres etter nye prinsipper.

Siden vi ikke vil kjenne detaljene i ny finansieringsmodell før i høst innebærer det at vi har mer usikkerhet i beregningene av langtidsbudsjett enn til vanlig. Vi beregner bevilgning i langtidsperioden med ny og gammel modell og legger oss på et konservativt inntektsnivå for å ta høyde for annen utvikling enn forventet.

Bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet (KD) er i dagens modell delt i tre deler, langsiktig bevilgning, resultatbevilgning og strategiske midler. Den langsiktige bevilgningen skal sikre stabilitet og tar utgangspunkt i en historisk fastsatt ramme. Resultatdelen er en funksjon av oppnådde resultater på utvalgte indikatorer innenfor undervisning og forskning. Strategiske midler er hovedsakelig bevilgning til rekrutteringsstillinger.

Basert på tidligere trender for NTNU og sektorens utvikling innenfor resultatindikatorer, er det utarbeidet tre forskjellige bevilgningsscenarier i dagens modell; realistisk, optimistisk og pessimistisk. I tillegg ser vi på det realistiske scenarioet hvis vi bruker ekspertgruppens forslag til ny finansieringsmodell. Ekspertgruppens forslag til ny finansieringsmodell legger i stor grad opp til å åpne budsjetttrammen for forskningsindikatorer, i dag kjent som resultatbasert omfordeling (RBO), som gis innenfor en lukket ramme. Dette fører til at bevilgningen for det realistiske scenarioet ligger tett på det optimistiske forslaget i gammel modell og over det realistiske anslaget fra gammel modell. I figuren er derfor ikke det optimistiske scenarioet for gammel modell inkludert.

I langtidsbudsjettet benyttes det realistiske scenarioet for gammel modell. Årsaken til det er at vi er usikre på om forutsetningene for den nye modellen er for vekstliberal til å bli innført, spesielt med tanke på at regjeringen varsler at norsk økonomi står overfor nødvendige omstillinger som følge av lavere etterspørsel etter varer og tjenester fra oljevirkksomheten. Ny modell baserer seg som sagt i stor

¹ Basisbevilgningen er også kjent som den langsiktig-strategiske bevilgningen i KD finansieringsmodell.

grad på en åpning av RBO-komponentene som i dag er lukket. Dette fører til sterkere vekst i ny modell sammenliknet med gammel, med samme forutsetninger for de underliggende inntektsdriverne. Videre antar vi at regjeringen vil fortsette trekket på 0,6 prosent av årlig bevilgning til avbyråkratisering og effektiviseringstiltak ut regjeringsperioden. Det innebærer at vi ikke legger inn trekket i langtidsbudsjettets siste år 2019.

I langtidsperioden forventes det at bevilgningen fra KD har vokst til over 4,5 mrd. kr, inkludert pris- og lønnskompensasjon. Ved utgangen av perioden er differansen mellom veksten i det realistiske scenariet og det optimistiske på 56 mill. kr, mens det pessimistiske scenariet er 100 mill. kr lavere enn det realistiske. Det totale spennet mellom det optimistiske og det pessimistiske scenariet er på 156 mill. kr, og kan i hovedsak forklares av et ulike vurderinger knyttet til hvordan vi utvikler oss på resultatindikatorene i langtidsperioden. Spennet utgjør 3,5 prosent av total bevilgning i 2019, som er noe høyere enn tidligere usikkerhetsspenn og forsvares av økt usikkerhet i fremtidige inntektsrammer. Det realistiske scenariet (gammel og ny modell) er funnet ved å lage prediksjoner basert på historiske trender og annen underliggende informasjon, både på NTNU- og sektornivå, mens de to andre scenariene bygger på at NTNU holder seg på et historisk lavt/høyt nivå på resultatindikatorene i forhold til sektoren.

Oppsummert ventes det for perioden 2016 til 2019 en bevilgningsvekst på 442 mill. kr, hvorav 465 mill. kr er pris- og lønnskompensasjon. Dette innebærer en realnedgang, hovedsakelig pga kuttet for avbyråkratisering og effektivisering. Studiepoengproduksjonsbevilgningen og basisbevilgningen til nye studieplasser forventes å ha en samlet vekst på 54 mill. kr, mens NTNUs RBO-komponent forventes å ha en samlet nedgang på 10 mill. kr i perioden.

6. Fordeling av bevilgning 2015 og planleggingsrammer for 2016-2018

Dette kapitlet omhandler fordeling av Kunnskapsdepartementets bevilgning. Til sammen er det lagt inn 4 244 millioner kroner til fordeling for 2016, en nominell økning på 3,7% sammenlignet med fjoråret. Utgangspunktet for forslaget til budsjettfordeling er forventning om et stabilt inntektsnivå frem mot 2019 og at organisasjonen er i ferd med å stabilisere avsetningene på et hensiktsmessig nivå.

Usikkerhetsmargin

På grunn av at det ligger usikkerhet i framskrivningen av KDs bevilgning budsjetteres det inn en usikkerhetsmargin i NTNUs langtidsbudsjett. Usikkerhetsmarginen skal håndtere både risiko for annen inntektsutvikling enn forventet, og usikkerhet knyttet til kostnadsutviklingen. Ved å justere usikkerhetsmarginen, kan nivået på rammene i perioden opprettholdes i forhold til det som er lagt inn i langtidsbudsjettet. I 2016 legges det opp til at usikkerhetsmarginen til en viss grad skal dekke fusjonskostnader.

Hovedprofilen for budsjettfordelingen for 2016-2019:

NTNU har en fordelingspolitikk som innebærer at fakultetenes driftsrammer (rundt 54%) fordeles gjennom IFM (inntektsfordelingsmodellen). IFM ble revidert i 2013. Effektene av revisjonen blir innfasert over tre år, og er fullt implementert i 2016. Det tilstrebes også å holde et stabilt nivå på rammen for strategi- og omstillingsmidler for å sikre organisasjonen strategisk handlingsrom. For perioden 2016-2019 legger vi også denne innarbeidede politikken til grunn.

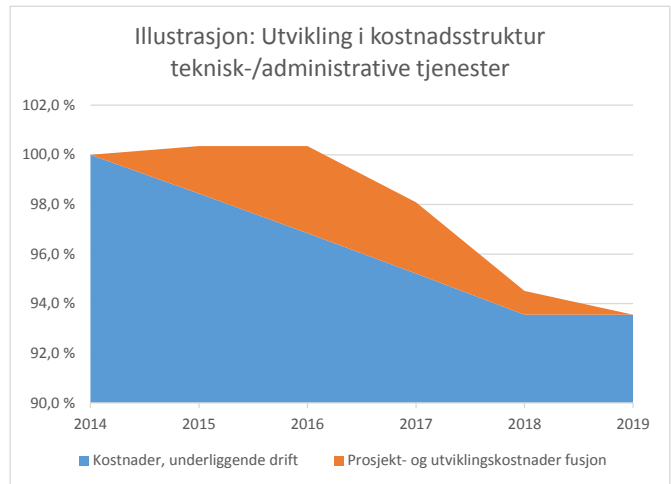
Hovedprofilen i budsjettfordelingen oppsummeres slik:

- Fakultetenes driftsrammer har en nominell vekst på 5,2 % sammenlignet med fjoråret. Det forventes svak nominell vekst (ca. 1-2%) i fakultetenes rammer i langtidsperioden.
- Fellesadministrasjonen er foreløpig justert for lønns- og prisvekst i hele perioden.
 - Det er tilrettelagt for å bygge ned vedlikeholdsetterslepet på eiendom
 - Det arbeides med en investerings- og vedlikeholdsplan for NTNUs felles IKT-infrastruktur. Denne blir sett i sammenheng med IT-kostnader som følge av fusjon
 - Nye fellestjenester er under utredning
- Trekket knyttet til «avbyråkratisering og effektivisering» fordeles på alle enheter etter andel årsverk i teknisk-/administrative stillinger.
- Fusjonskostnadene forventes å kunne dekkes av usikkerhetsmarginen, og i tillegg forventes en ekstrabevilgning fra KD for å dekke fusjonskostnader.
- Nivået på Ramme strategi og omstilling (RSO) opprettholdes. På nåværende tidspunkt vedtas kun størrelsen på selve rammen, mens detaljfordeling fremlegges i november.

Med dette budsjettet er det rom for fortsatt vekst i primærvirksomheten. Det er en tydelig kommunisert forventning om at frihetsgradene i budsjettene brukes til å omstille i retning av NTNUs hovedprioriteringer, slik at vi kan styrke de strategiske satsingene ved å samordne ressursene.

Budsjettet forventes også å stimulere til arbeid med effektivisering, standardisering og forenkling i det teknisk-/administrative støtteapparatet. Regjeringens kutt i bevilgning er viderefordelt i organisasjonen, men varige kostnadskutt kan ikke forventes uten en endring i arbeidsprosessene. En gjennomgang av arbeidsprosessene vil starte høsten 2015.

Figuren til høyre er en prinsipiell illustrasjon på hvordan vi forventer utvikling kostnadsstrukturen knyttet til det teknisk-/administrative støtteapparatet. Gjennom endring av arbeidsprosessene vil vi ta ned ressursbruken knyttet til underliggende drift, men vi må samtidig forvente en viss økning i ressursene knyttet til prosjekt- og utviklingsoppgaver i en overgangsfase i fusjonen.

Det må arbeides videre med å avklare både fusjonskostnader for 2016. Fusjons-kostnadene i 2016 forventes å ligge høyere enn i 2015, men foreløpig legges det til grunn at usikkerhetsmarginen vil dekke NTNUs egenandel av de ekstra kostnadene. Det er også ønskelig å kunne etablere en felles satsing sammen med høyskolene som en del av fusjonen og at det settes av midler til dette. En nærmere redegjørelse for de økonomiske forholdene knyttet til fusjon blir en del av saken til styret i november.

Tabellen oppsummerer hovedfordelingen for 2016, samt planleggingsrammer for 2017-2019. Det tas forbehold om at vesentlige endringer i tildelingen til NTNU som følge av statsbudsjettet som fremlegges til høsten kan gi behov for justeringer.

Tall i tusen kr.	Historikk		Fordeling	Planleggingsrammer		
År	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bevilgning fra departementet	3 985 386	4 092 474	4 243 929	4 317 134	4 410 966	4 534 215
<i>Fordeling av bevilgningen:</i>						
Ramme drift fakultetene og VM	2 082 077	2 187 066	2 300 422	2 332 494	2 381 618	2 448 045
Universitetsbiblioteket	136 015	140 503	143 228	145 828	148 780	152 946
Fellesadministrasjonen	247 386	246 489	247 948	248 935	250 409	257 420
Drift og vedlikehold, eiendom og bygninger	564 440	561 553	555 738	566 012	581 861	598 153
Øremerkede bevilgninger	30 758	24 347	25 004	25 654	26 373	27 111
SUM ramme drift (RD)	3 060 676	3 159 958	3 272 339	3 318 924	3 389 041	3 483 676
Ramme fellestiltak (RF)	194 453	215 021	220 744	226 483	232 825	239 344
Rekutteringsstillinger, vitenskapelig utstyr o.a.	349 987	406 984	428 058	432 200	433 054	433 433
NTNU-satsinger	182 503	218 034	224 519	231 254	238 192	245 129
SUM ramme strategi og omstilling (RSO)	532 490	625 018	652 576	663 455	671 246	678 563
Investeringsmidler ECCSEL (IVT)	100 000					
Forskuttering, incentivmidler EU	16 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Vedlikeholdsetterslep Eiendom		-	10 000	20 000	30 000	30 000
Forskuttering Campus (inndekking)	10 000	10 000	11 317			
Forskuttering, bygg	-					
Usikkerhetsmargin	33 500	44 800	58 846	60 208	64 756	68 198
SUM øvrige fordelinger og usikkerhetsmargin	159 500	74 800	100 163	100 208	114 756	118 198
SUM fordeling	3 947 119	4 074 796	4 245 823	4 309 070	4 407 867	4 519 780
<i>Fordelingsbalanse ved inngangen til året</i>	-93 202	-44 797	-23 620	-25 513	-17 449	-14 350
<i>Salderinger, årsavslutning</i>	10 138	3 500				
<i>Differanse mellom bevilgning og fordeling</i>	38 267	17 678	-1 893	8 064	3 099	14 434
Fordelingsbalanse ved utgangen av året	-44 797	-23 620	-25 513	-17 449	-14 350	84

(Merk: Negativt tall betyr at vi har fordelt mer enn bevilgning fra KD, positivt tall at vi har utfordelte midler.)

Vedlegg

Detaljer i hovedfordelingen beskrives nærmere i dette vedlegget.

Oversikt over beregnede bevilgningsinntekter 2013-2019 (mill. kr)

Beregnete bevilgningsinntekter 2013-2019							
(tall i mill. kr)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Inntekter							
Sum tilskudd fra departementet forrige år	3 519	3 676	3 985	4 092	4 244	4 317	4 411
Endring RBO	-18	28	9	24	-22	-6	-5
Endring i studiepoengproduksjon	31	9	14	22	7	6	5
Endring studieplasser	28	27	20	10	5	0	0
Andre endringer	-2	112	-43	8	0	0	0
Avbyråkratisering			-24	-25	-25	-26	0
Estimert pris- og lønnsjustering	117	135	131	112	109	120	124
Sum tilskudd fra departementet	3 676	3 985	4 092	4 244	4 317	4 411	4 534
Pris- og lønnskompensasjon	3,30 %	3,50 %	3,30 %	2,70 %	2,60 %	2,80 %	2,80 %

Ramme drift; Fakultetene og VM

Den samlede rammen til ordinær drift ved fakultetene og VM øker med 113,4 mill. kr fra 2015 til 2016. Endringen består av pris- og lønnskompensasjon, endring pga nye studieplasser i revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2009, statsbudsjettet (SB) 2011, RNB 2012) og resultatbevilgningen fra KD.

Fordelingen av totalrammen til fakultetene og VM er beregnet i NTNUs inntektsfordelingsmodell (IFM). IFM er en åpen modell i den forstand at den ikke forholder seg til et tak i beregningen av fakultetenes inntekter. Det er derimot et tak i budsjettet for hvor mye som fordeles ut til fakultetene. For å sikre at modellen ikke beveger seg ut over det beløp satt av i budsjettet justeres beregnet inntekt med en bevegelig sats for dekking av indirekte kostnader. Det ble i S-sak 7/13 satt som premiss at denne satsen ikke skal settes lavere enn hva som dekker de reelle indirekte kostnadene. For 2016 er satsen satt til 32 prosent, som gir en tilstrekkelig kostnadsdekning.

Ramme drift; Fellesadministrasjonen

Bevilgningen til fellesadministrasjonen er foreløpig beregnet ved å regulere bevilgningen fra 2015 med pris- og lønnskompensasjon. Det kan komme mindre korreksjoner på denne rammen knyttet til nye fellestjenester. Trekket for avbyråkratisering er innarbeidet i rammene og er på til sammen på 10,3 mill. kr i 2016. I tillegg vil endringer i EVU-aktivitet og EU-forskutteringer gjenspeiles i øremerkede bevilgninger. Foreløpige driftsrammer til enhetene er vist i tabellen nedenfor.

Bevilgning til drift og vedlikehold (internhusleie)

Rammen til løpende drift og vedlikehold av eiendom og bygningsmasse bevilges i all hovedsak gjennom NTNUs internhusleiemodell. Bevilgningen er beregnet med bakgrunn i enhetenes fastsatte arealrammer, fellesareal og BOA-areal.

Innføringen av den nye internhusleieordningen fortsetter som planlagt og skal være ferdig i 2016. I 2016 fortsetter innfasing av belastning for BOA-areal, og fakultetene vil i 2016 belastes 3/3 av kostnaden knyttet til dette arealet. For å ta høyde for dette tilføres mer inntekt til fakultetene gjennom IFM.

Drift- og eiendomsavdelingen mottar hovedsakelig sin inntekt gjennom internhusleiemodellen, som innebærer fakturering av fakultetene og fellesadministrasjonens totale arealbruk. Tabellen under viser forventet fakturert inntekt i langtidsperioden. Tabellens første linje viser den delen av drift- og eiendomsavdelingens inntekt som fakultetene og fellesadministrasjonen mottar bevilgning for å dekke. Den andre linjen viser den delen av internhusleieinntekten som stammer fra fakultetenes BOA-virksomhet, samt inntekt fra overdekningsareal (areal utover normert ramme).

	2016	2017	2018	2019
Bevilgning internhusleie	555 738	566 012	581 861	598 153
Inntekter fra BOA-areal (som det ikke er gitt bevilgning for) og overdekningsareal	92 257	94 655	97 306	100 030
Total internhusleieinntekt til Drift og Eiendom	647 995	660 668	679 166	698 183

I tillegg legges det til rette for å ta igjen deler av vedlikeholdsetterslepet på eiendom gjennom en ekstrabevilgning til Eiendom på 90 mill.kr fordelt over langtidsperioden. (10+20+30+30 mill.kr)

Ramme Fellestiltak

Bevilgning til fellestiltak er foreløpig basert på bevilgning for 2015, som er pris- og lønnskompensert for hele langtidsperioden. Her kan det komme mindre endringer som følge av økninger i faste kostnader knyttet til fellestjenester.

Ramme Strategi- og omstillingsmidler

Disse midlene går til å finansiere/delfinansiere store strategiske satsninger og omstillinger ved NTNU. Dette gjelder i stor grad rekrutteringsstillinger, vitenskapelig utstyr, samt sentrale NTNU-satsinger, som for eksempel sentra for fremragende forskning (SFF), sentra for forskningsdrevet innovasjon (SFI) og tematiske satsningsområder.

Det er kun størrelsen på rammen som vedtas nå. Fordeling til de ulike hovedprioriteringer ble i all hovedsak foretatt i fjor høst. Detaljering av bevilgningsfordeling innenfor RSO-rammen vil fremlegges i november.

Oppsummering av driftsrammer til enhetene

	Driftsramme 2015	Driftsramme 2016	Endring 2015-2016	
AB	89 115	95 491	6 377	7,2 %
HF	263 503	280 485	16 982	6,4 %
IME	351 168	361 881	10 713	3,1 %
IVT	435 939	455 961	20 022	4,6 %
DMF	276 281	315 051	38 769	14,0 %
NT	331 074	332 922	1 848	0,6 %
SVT	436 883	452 876	15 993	3,7 %
VM	56 397	59 741	3 344	5,9 %
Trekk (1)	-53 294	-53 987	-693	1,3 %
Sum	2 187 066	2 300 422	113 356	5,2 %

1) Trekket finansierer kopinoravgift, andel adm. av etter- og videreutdanning, EIT, avbyråkratisering

Universitetsbiblioteket	140 503	143 228	2 724	1,9 %
Øremerkede bev.	24 347	25 004	657	2,7 %
Fellesadministrasjonen	246 489	247 948	1 459	0,6 %
Drift og vedlikehold av eiendom	618 050	647 995	29 945	4,8 %
Sum	1 029 389	1 064 174	34 785	3,4 %

Totalt	3 216 455	3 364 596	148 141	4,6 %
---------------	------------------	------------------	----------------	--------------

Oppsummering av forhold og produksjonsendringer som påvirker fakultetenes bevilgning:

- AB: En liten andelsøkning på alle forskningsparametere. Økt undervisning basis og kontakttid i revidert IFM.
- HF: Sterk økning avlagte doktorgrader og økning i andel publikasjonspoeng. Økning pga revidert IFM.
- IME: Økt studiepoengprod., andelsmessig nedgang avlagte doktorgrader og publikasjonspoeng.
- IVT: Øker på publikasjonspoeng. Øker pga revidert IFM infrastruktur.
- DMF: Øker pga økt registrering av paralleller på medisinundervisning og økt basis pga revidert IFM. Sterk økning avlagte doktorgrader. Øker pga revidert IFM infrastruktur.
- NT: Går ned på alle forskningsparametere, sterk nedgang avlagte doktorgrader. Øker pga revidert IFM infrastruktur.
- SVT: Nedgang utdanning resultat pga praksiskandidater lærerutd ble dobbelrapportert i 2013, pga sen innmelding i 2012. Økning avlagte doktorgrader og publikasjonspoeng. Økning pga revidert IFM.
- VM: Økning BOA og publikasjonspoeng. Økning pga revidert IFM.